

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HASZNOS ÉS KÁRTÉKONY ROVAROKRA

XVII. KÖTET.

1910 FEBRUÁR.

2. FÜZET.

Magyarország Buprestidái.

Irta: CSIKI ERNŐ.

II.

(11. nem: *Buprestis* L. — Folytatás.)

Változatai: *a.* Olyan mint a törzsfaj, de nem csak az utolsó haslemezen, hanem a többiekén is van sárga folt, sőt az előtor hátának szegélyfoltja átterjed az alsó oldalra is, azonkívül némelykor az elülső csipőket is díszíti apró sárga foltoska. — Előfordul a törzsfaj között (Öszöd, Bártfa, Torda, Medgyes, Nagytalmács, Borszék).

ab. inframaculata FLEISCH.

b. Olyan mint a törzsfaj, csakhogy az előtor hátán négy gödröske van, kettő a tövén és kettő ezek előtt. — Előfordul Németországban és nálunk Borszéken.

ab. quadristigma HBST.

— A szárnyfedők mindegyikét négy sárga folt díszíti, ezek közül az első a legkisebb, a harmadik pedig a leghosszabb. A foltok alakja különben nagyon változó, részben el is tűnhetnek, máskor pedig többé-kevésbé összefolynak. Az állat különben sötét ércszínű, zöldesen fénylő, ritkán kék vagy ibolyakék, az előtor hátának sárga oldalszegélye sokszor átterjed az elülő szegélyre is. A hímek hasszelvényeit két, a uőstényekét négy sárga folt díszíti. Hossza 14—20 mm. — Előfordul a palearktikus tájban; nálunk (Zircz, Bártfa) is ritka. (*flavopunctata* DEG., *tetrastichon* LINN., *octomaculata* PALL., *flavomaculata* FABR., *maculosa* GMEL.) *5. novemmaculata* LINN.

Változata: Némelykor a szárnyfedők első-második és harmadik-negyedik sárga foltja holddá folyik össze. — Előfordul Szibériában és Magyarországon. *ab. maculata* FABR.

12. nem: **Eurythyrea** Lacordaire.

A fej kissé domború, a fejtető középvonala finom. A csápok rövidek, első két ízük visszás kúpforma, a többi fűrészkes, alul a likaesokat tartalmazó gödröskével, a második és harmadik csápip egyenlő hosszú. Az alsó állkapcsi tapogató utolsó íze a csúcsan lementszett, visszás kúpforma. Az előtor háta szélesebb mint hosszú, a tövén a legszélesebb, oldalai kerekítettek. A paizsoeska nagy és tojásalakú, harántos vagy kisebb és harántos szívforma. A szárnyfedők hosszúkások, finoman barázdások és pontozottak. A mellő nyulványa a csúcsan tompa. A has pontozott, az utolsó haslemez a csúcsan kétoldalt egy-egy többé-kevésbé hosszú fogacskaival fegyverzett. A hátsó lábfej első íze hosszabb mint a második íz, 2.—4. íz széles.

Ez a nem a palearktikus táj lakója, hat fajja közül nálunk három fordul elő.

1. A paizsoeska harántos, kétszernél szélesebb mint hosszú. Fémfényű aranyos-zöld, felül kissé kékesen fénylő, alul rézbarna, a haslemezek hátul kékes vagy zöldes szegélyvel. Az előtor háta előrefelé keskenyedő, oldalai ívesek, felületén gyéren pontozott, tövén a paizsoeska előtt, kis gödröskével. A szárnyfedők a csúcsan rézsútosan kifelé lementszettek, kétoldalt némelykor apró tompa fogacskaival, a barázdák közül a 3. és 4. és az 5. és 6. hátul egyesül, a köztterek, különösen a szélsőerőtlenül pontozottak. A mell erőteljesen pontozott és hosszabb szőrökkel fedett, a has finoman pontozott és rövidebb szőrökkel fedett. Hossza 15—23 mm. — Előfordul Európa déli felében és Algirban, nálunk a hegyvidék lakója és nem ritka. Lárva az erdei fenyőben (*Pinus silvestris*) fejlődik. (*aurulenta* ROSSI, *quercus* HERBST, *marginata* HERBST).

1. *austriaca* LINNÉ.

- A paizsoeska többé-kevésbé szívforma és alig vagy legfeljebb másfélszer oly széles mint hosszú 2
2. A szárnyfedők egyszínűek, fémfényű zöld vagy kékszínűek, az állat különben aranyos-zöld, a mell lemezeinek szegélye, a haslemezek hátsó széle és a lábszárak kékes fényűek, a csápok feketék. Az előtor háta előrefelé keskenyedő, oldalai kerekítettek, felülete domború, fénylő, sűrűn pontozott, tövén a paizsoeska előtt és némelykor kétoldalt is gödröskészerű bemélyedéssel. A szárnyfedők pontozott barázdái erőteljesek, a közterekben finoman és szétszórtan pontozottak, a csúcsan egyenesen lementszettek és kétoldalt fogacskaival végződnek.

A mellő erőteljesen, a haslemezek finoman pontozottak, az utolsó haslemez a csúcson lemetszett, kétoldalt fogacskával. Hossza 16—26 mm. — Előfordul Közép- és Dél-Európában és faunánkban sem ritka. Fejlődésmenetét nem ismerjük, csak annyit tudunk róla, hogy lárvája valószínűleg tölgyben fejlődik. (*carniolica* HERBST, *similis* SCHÖNH.)

2. *scutellaris* OLIV.

- A szárnyfedők fémfényű aranyos-zöld színűek, széles rézvörös szegélyszávvval, a csápok és a lábak kékszínűek. A fej sűrűn, az előtor háta finoman pontozott. A paizsoeska kerekített, síma. A szárnyfedők közterecskéi símák, sűrűn és finoman pontozottak, a csúcson lemetszettek és oldalt tompa fogacskával. Hossza 14—24 mm. — Előfordul Dél-Európa nyugati felében és Algirban és állítólag Magyarországon is; magam hazai példányt még nem láttam, az irodalomban említett példányok közül néhányat megvizsgáltam, ezek azonban a másik két fajhoz tartozóknak bizonyultak.¹ Lárva nyárfák elhalt törzsében fejlődik. (*micans* F.) 3. *marginata* OLIV.

13. nem: **Phaenops** Lacordaire.

A test hosszúkás tojásforma, kissé domború. A fej széles, a homlok lapított. Az alsó állkapcsi tapogató utolsó íze hengeres. Az előtor háta a tövén kétoldalt öblös, oldalai egyenesek, ritkán kissé íveltek, tövén legszélesebb, előrefelé keskenyedő. A mellő elül egyenesen lemetszett, toroklemez nélküli, a nyulványa a csúcson háromhegyű. A hátsó lábfej első íze csak kissé hosszabb mint a második íz.

Ez a nem a palearktikus táj lakója, nálunk három faj fordul elő.

1. Az előtor háta egyformán erőteljesen ránczolva pontozott, a paizsoeska előtt gödröcskével. A szárnyfedők pontozottak, a pontok párosával sorakoznak hullámos harántsorokban, a közterek símák és fénylők 2
- Az előtor háta oldalt ránczolva pontozott, a pontok a koronon finom harántredőkké folynak össze, a paizsoeska előtt gödröcske nyomával. Fekete, gyenge zöldes fénynyel, alul feketés-kék vagy sötétzöld. A szárnyfedők finoman, oldalt erőteljesebben szemeckézettek, minden szemeckét három pont határolja, oldalszegélyük a csúc felé erőteljesebben fogacskázott. Az utolsóelőtti haslemez kerekített (♂♀) és

¹A Beregszászról említett példány *E. scutellaris*-, a gyertyótölgyesi *E. austriaca*-nak bizonyult.

szegélybarázda nélküli. A hímek utolsó haslemezén háromszögű dudorodás van, ez hosszabb fekete szőrökkel fedett, oldalt pedig egy-egy pontozott gödröcske határolja. Hossza 7—11 mm. — Előfordul Boszniában (Sarajevo) és Horvátországban.

3. *Knoteki* REIT.

2. Az utolsóelőtti haslemez hátul lemetszett (♀) és itt félholdalakú vagy háromszögletes síma bemélyedéssel, vagy lemetszett (♂), erőteljes harántszegélylyel, felülete pedig reszelőszerűen pontozott. Az apró utolsó haslemez síma, egyformán finoman és szétszórta pontozott, vagy a csúcs felé sűrűbben (♂) pontozott, a tövén síma, közepén pedig szőrös dudorkával. Felül kék vagy kékes-zöld, alul kék vagy rezeszöld. A szárnyfedők szőrözete nagyon rövid. Hossza 8—11 mm. — Előfordul Európában és Szibériában, nálunk elterjedt (Isaszeg, Timorháza, Kassa, Bártfa, Mezőlaborcz, Kercz, Brassó, Hosszúfalu, Prázsmár, Gyergyó, Maros-hegység, Herkulesfürdő), de elég ritka. Tápnövénye az erdei fenyő. (*chalybaea* VILL., *tarda* FABR., *clypeata* PAYK.) 1. *cyanea* FABR.
- Az utolsóelőtti haslemez hátul lemetszett (♂♀) és itt keskenyen és simán szegélyezett. Az apró utolsó haslemez egyszerűen, simán és szórványosan nagyon finoman pontozott (♀) vagy fénytelen, sűrűn pontocskázott és sűrűn fekete szőrökkel fedett. Rézszerű, a szárnyfedőket hosszabb szőrözet fedi, a haslemezek sűrűbben pontozottak. Hossza 6—9 mm. — Előfordul Boszniában (Uvac). 2. *aerea* FORM.

14. nem: **Melanophila** Eschscholtz.

(*Apatura* CAST. & GORY, *Diana* CAST. & GORY, *Trachypteris* KIRBY, *Oxypteris* KIRBY.)

A fej széles, a homlok lapos, az alsó állkapcsi tapogató utolsó íze hengeres vagy tojásforma. A csápok nem hosszúak és elég vékonyak, az utolsó ízek hosszabbak mint a középsők. Az előtor háta sokkal szélesebb mint hosszú, előrefelé erőbben keskenyedő mint hátrafelé, oldalai majdnem egyenesek, ritkán kissé ívelték, töve kétoldalt öblös. A paizsoeska apró. A szárnyfedők szélesebbek mint az előtor háta a tövén, a csúcson kerekítettek vagy hegyben végződők. A mellő elülső széle egyenesen lemetszett, toroklemez nélküli, nyulványa a csúcson háromhegyű. A lábak kissé vaskosak, a hátsó lábfej első íze másfélszer vagy kétszer oly hosszú, mint a második íz.

Ez a nem az egész földön elterjedt. Mintegy ötven fajtát ismerjük, melyekből faunánkban azonban csak négy fordul elő.

1. A szárnyfedők csúcsa kerekített. Sötét bronzsínű, fénylő, sárga foltokkal tarkázott, a fej és az előtor háta némelykor kissé zöldes-bronzsínű. A szárnyfedők finoman, reszelőszerűen pontozottak, négy többé-kevésbé éles hosszanti bordával és hat nagy sárga folttal, ezek közül egy a tő közepén, kettő az oldalszél mellett, egy a varrat mellett és kettő az utolsó harmadban elhelyezett; ezek a foltok sokszor összefolynak. Hossza 10—14 mm. — Előfordul Szibériában, de Európában is található, nálunk ritka. (Hajós, Debreczen, Fehértemplom, Herkulesfürdő).

1. *picta* PALL.

Változata: A törzsfajtól csak abban tér el, hogy a szárnyfedők sárga foltjai aprók és nem folynak össze, tövükön pedig egy helyett gyakran három folt van. — Előfordul Európa déli felében, Észak-Afrikában, Szibériában és Turkesztánban. Faunánkban ritka: Debreczen, Gerebencz. Tápnövénye a nyárfa (*Populus nigra* és *alba*), melynek fiatal fáit gyorsan elpusztítja. (*decastigma* JACQU.-DUV., *silphoides* SCHRNK., *quatuordecimguttata* OLIV., *chrysostigma* FABR., *consobrina* CHEVR.)

var. decostigma FABR.

- A szárnyfedők csúcsa hegyben végződik. Egyszínű sötét fajok, sárga mustrázat nélkül. 2

2. Érzékenyű sötét zöldes-kék vagy zöldes-fekete. Teste karsú, kissé domború. Az előtor hátának közepén kisebb, tövének két oldalán nagyobb bemélyedéssel. A paizsoeska apró félkör alakú. A szárnyfedők nagyon finom pikkelyekkel fedettek. Az utolsó haslemez a csúcson lemetszett és kissé öblös. Hossza 6·5—10 mm. — Előfordul a Földközi-tenger tájában, nálunk Dalmáciában. (*oxyura* MARQUET, *aequalis* MANNH.)

2. *cuspidata* KLUG.

- Fekete, néha kissé fénylő 3

3. Kissé fénylő fekete. Az előtor hátának oldalai kerekítettek, a hegyes hátsó szögletek előtt kissé öblösek. A paizsoeska szívforma. A szárnyfedők finoman pontozottan szemecskézettek, a válltól a csúcsig terjedő rézsutos kiemelkedő bordaszerű duzzadással. A hímek melle bolyhosan szőrös. Az utolsó haslemez a csúcson ívesen kikanyarított. Hossza 8—12 mm. — Előfordul a palearktikus tájban, nálunk elég ritka: Máramaros (Hoverla), Tusnád, Gyulafalva, Brassó, Czód-völgye. (*appendiculata* FABR., *morio* PAYK., *Pecchiolii* CAST. & GORY, *anthaxioides* MARQUET).

3. *acuminata* DE GEER.

- Fekete, a fej, az előtor háta és a test alul érzékenyű. Az előtor oldalai íveltek, hátul a tompaszögű sarkok felé egye-

nes vonalban keskenyedők, nem öblösek. A szárnyfedők laposak, kiemelkedések és mélyedések nélkül. A mellő elül egyenesen lemetszett sűrűn bőrszerűen ránczolt, a középén finom harántredőkkel, sárgás-fehér szőrökkel fedett. Az utolsó haslemez ívelten kikanyarított, hátsó sarkai hegyesek. Hossza 14·5 mm. — Egyetlen eddig ismert példánya Nagyvárad környékéről való.

4. *hungarica* CSIKI.

15. nem: **Kisanthobia** Marseul.

Az alsó állkapcsi tapogató utolsó íze hengeres. A csápgödör apró és kerekített. Az előtor hátának oldalai majdnem párhuzamosak, kissé íveltek, tövén kétoldalt öblös. A mellő elül toroklemezt visel, melynek elülső széle öblös.

Ide egyetlen faj tartozik.

Fénylő aranyos-zöld, alul szőrös. A fej sűrűn ránczolvapontozott. Az előtor háta jóval szélesebb mint hosszú, hosszanti középvonala alig látható. A paizsocska szívforma, nem nagy. A szárnyfedők finoman és sűrűn szemecskézetten pontozottak, hátsó szegélyük fogacskazott. Hossza 8—9 mm. — Előfordul a Földközi tenger tájában, nálunk Dalmáciában; felette ritka.

1. *Ariasi* ROBERT.

Újabb adatok Simontornya lepkefaunájához.

Irtá: PILLICH FERENCZ.

E folyóirat 1909. évi XVI. kötetének 53—56. lapján közzétett jegyzék kiegészítéseképen ez alkalommal az azóta meghatározott régebben gyűjtött lepkeanyag és az újabb gyűjtések eredményeként alant felsorolt lepkéket közlöm. A község határában eddig gyűjtött lepkék száma kitesz 407 nagylepkét (35 varietással és 84 aberrációval) és 113 kislepkét 2 fajeltéréssel.

A Microlepidopterák meghatározását egytől egyig SCHMIDT ANTAL nemzeti múzeumi segédőr szíveségének köszönhetem.

Pieridae. *Pieris Brassicae* L. var. *lepidii* RÖBER., *Rapae* L. var. *metra* STPH., ab. *flavescens* ♀ RÖBER. (09. V. 14.)

Nymphalidae. *Pyrameis Atalanta* L. ab. *fracta* TUTT. — *Polygonia C-album* L. ab. *variogata* TUTT., ab. *pallidior* TUTT., ab. *Hutchin-*

soni ROBSON. — *Satyrus Dryas* Sc. ab *tripunctatus* NEUBGR. — *Epinephele Tithonus* L. (ritka) — *Coenonympha Iphis* SCHIFF. ab. *Iphicles* STGR., *Pamphilus* L. ab. *bipupillata* COSM.

Lycanidae. *Lycaena Icarus* ROTT. ab. *semipersa* TUTT., *Belargus* ROTT. ab. *parvipunctata* AIGN. (gyakori.)

Sphingidae. *Dilina Tiliae* L. ab. *maculata* WLLGR. — *Sphinx Ligustri* L. ab. *Spiraeae* ♂ ESP. (orgonabokron talált hornyóból kelt V. 2.-n; mérete 85 mm.) — *Protoparce Convolvuli* L. ab. *fasciata* PILLICH. — *Deilephia Euphorbiae* L. ab. *Paralias* NICK. (ritka; eleuben a kevésbé rózsaszínű átmeneti alakok gyakoriak.), *galii* ROTT. (este orgonavirág körül repkedett 2 példány.)

Saturniidae. *Saturnia Pyri* SCHIFF. ab. *Abafii* (♀) BORDAN, ab. *Aigleri* (♂) PILLICH, *pavonia* L.

Drepanidae. *Drepana falcataria* L.

Noctuidae. *Agrotis polygona* F., *exclamationis* L. ab. *costata* TUTT., ab. *rufescens* TUTT., ab. *brunnea* TUTT., *Ypsilon* ROTT. ab. *pallida* TUTT., *segetum* SCHIFF. ab. *monileus* HAW. (Rovart. Lap. XVI., 1909, p. 41, 7 sz.), ab. *segetis* HBN. (ugyanott 18. sz.), ab. *fuscosa* ESP., ab. *venosa* HAW., ab. *pectinata* HAW., ab. *subatra* HAW., (Rovart. Lapok XVI., 1909, 43, 26 sz.), ab. *unicolor* PILLICH. — *Mamestra dissimilis* KNOCH ab. *W-latinum* ESP., ab. *laeta* REUTER., ab. *variegata* RBL. *dentina* ESP. — *Bryophila raptricula* HB. ab. *deceptricula* HB. — *Hadena basilinea* F. — *Naenia typica* L. — *Caradrina quadripunctata* F. var. et. ab. *leucoptera* THNBG. (1909. október), *alsines* BRAHM. — *Taeniocampa incerta* HUFN. ab. *atra* TUTT., ab. *rufa* TUTT., *munda* ESP. ab. *immaculata* STGR. — *Sora rubricosa* P. ab. *pilicornis* BRAHM. — *Orthosia pistacina* F. ab. *canaria* ESP., ab. *Lychnidis* F. — *Orrhodia erythrocephala* F. ab. *impunctata* SPULER., *Veronicae* HB., *Vau-punctatum* ESP. ab. *immaculata* STGR., *Vaccinii* L., ab. *mixta* STGR., *ligula* ESP. ab. *polita*, ab. *subspadicea* STGR. — *Xylina socia* ROTT., *ornithopus* ROTT. — *Calocampa vetusta* HB. ab. *brunnea* TUTT. — *Xylomyges conspicillaris* L. — *Calophasia casta* BKH. — *Cucullia chamomillae* SCHIFF., *absynthii* L. — *Plusia chrysitis* L. ab. *aurea* HNE., ab. *juncta* TUTT. — *Heliothis Cardui* HB. — *Rivula sericealis* Sc. — *Hermia derivialis* HB.

Cymatophoridae. *Polyploca rideus* F.

Geometridae. *Acidalia similata* THNBG., *ochrata* Sc., *virgularia* HB. var. et ab. *Bischoffaria LAH.*, *laevigata* Sc., *herbariata* F., *bisotata* HUFN., *dilutaria* HB. (interjectaria B.), *deversaria* H. S. — *Gnophos obscuraria* HB. — *Lithostege griseata* SCHIFF. ab. *Stöckli* PILLICH. — *Lobophora sexalisata* HB. — *Larentia dotata* L. *fluctuata* L., ab. *acutangulata* CHR., *riguata* HB., *galiata* HR., *procel-*

lata F., nigrofasciaria GOEZE. — Tephroclystia vulgata Hw. — Chloroclystis rectangulata L. ab. cydoniata BKH.

Syntomidae. Naclia ancilla L.

Arctiidae. Arctia Caja L. ab. flava AIGN., Hebe L. — Lithosia muscerda HFN.

Psychidae. Fumea casta PALL. (intermediella BRD.)

Sesiidae. Sesia tipuliformis CL., myopaeformis BKH.

Pyrilidae. Melissoblaptes bipunctatus Z. (VII., 10, 25). — Aphomia sociella L. (VIII. 1). — Galleria mellonella L. (VIII. 28). — Lamoria anella SCHIFF. (VI. 27; VII. 6, 24). — Crambus paludellus HB. (VII. 26), inquinatellus SCHIFF. (VIII. 10, 22), tristellus SCHIFF. (VIII. 29), luteellus Schiff., perlellus SC., falsellus SCHIFF. (VIII. 13; IX. 15), chrysonuchellus SC. (V. 2), craterellus SC. (VI. 1, 23), culmellus L. (VII. 13, 22), pascuellus L. (VI. 8, 20). — Homoeosoma nebulellum SCHIFF. (VIII. 8). — Ephestia elutella HB. (VI. 6; VIII. 5, 8; IX. 11). — Plodia interpunctella HB. (VI. 16, 23; VIII. 10, 25; IX. 7, 26). — Heterographis oblitella Z. (VIII. 11, IX. 23). — Euzophera bigella Z. (IV. 24). — Etiella zinckenella TR. (VI. 14, 19; VIII. 27). — Salebria semirubella SC. (IX. 1, csalétken). — Myelois tetricella SCHIFF. (V. 17). — Endotricha flammealis SCHIFF. (VIII. 8, 10; csalétken). — Aglossa pinguinalis L. (VI. 5, 29; VIII. 2, 7). — Hypsopygia costalis F. (VI. 3, 16; IX. 15). — Pyralis farinalis L. (VII. 19, 25). — Herculia glaucinalis L. (VIII. 17). — Cataclypta lemnata L. (IX. 23). — Cledeobia angustalis SCHIFF. — Nymphula nymphaeata L. (VIII. 14), stratiotata L. (VIII. 28, ♀) — Eurrhypara urticata L. (V. 28-tól VII. 5-ig). — Scoparia pallida STPH. (IX. 11), sphaeloleuca Z. (V. 16). — Syllepta ruralis SC. (VII. 25; IX. 5). — Evergestis frumentalis L., extimalis SC. (V. 17; VIII. 13). — Nomophila noctuella SBHFF. (VIII. 9, 15; IX. 23, 26). — Phlyctaenodes palealis SCHIFF. (VII. 12), verticalis L. (V. 30; VI. 2, 10; VIII. 22), sticticalis L. — Diasemia litterata SC. (VIII. 28). — Pionea pandalis HB. (VIII. 23), verbascalis SCHIFF. (V. 15), forficalis L. (VI. 1; VIII. 15; IX. 9), rubiginalis HB. (VII. 22; VIII. 18, 23). — Pyrausta sambucalis SCHIFF. (V. 18—26; VI. 8, 19; VIII. 15), nubilalis HB. (VI. 24, ♂; VII. 19, ♀), cespitalis SCHIFF. (IV. 26; VIII. 29, lámpafénynél), sanguinalis L., purpuralis var. obstrinalis HB. (VI. 19), aurata SC. (VII. 15; VIII. 20).

Pterophoridae. Oxyptilus tristis Z. (IX. 15), parvidactylus Hw. (VII. 27). — Platyptilia Bertami ROESL., rhododactyla (VI. 19). — Alucita pentadactyla L. (VI. 8, 20; VIII. 7, 11). — Pterophorus monodactylus L. (VII. 17, 25; IX. 2; X. 6, 13).

Orneodidae. Orneodes desmodactyla Z. (IV. 3.)

Fortricidae. Acala variegana SCHIFF., ferrugana TR. (X. 14),

contaminana HB., var. ciliana HB. (IX. 17). — *Cacoccia semialbana* GN. (VI. 1—27; VIII. 12; IX. 7). — *Pandemis ribeana* HB. (VI. 6), *heparana* SCHIFF. (VI. 10; VII. 2—15; VIII. 20—IX. 11). — *Tortrix dumetana* FR. (IX. 10—15). — *Cnephasia Wahlbomiana* L. (V. 6; VII. 22), var. *virgaureana* TR. (VI. 6), *incertana* TR. (VIII. 19). — *Clysia (Conchylis) ambiguella* HB. (VI. 1; VII. 10). — *Euxanthis hamana* L. (VI. 20). — *Argyroploce salicella* L. (IX. 11, esalétkeu), *variegana* HB. (VI. 9—29), *oblongana* Hw., *urticana* HB. (IV. 26), *lacunana* DUP. (VII. 7), *antiquana* HB., *striana* SCHIFF. (VI. 18; VII. 15). — *Olethreutes arcuella* CL. (V. 2; VI. 4). *Ancyliis achatana* F. (VI. 10), *unguicella* L. — *Bactra furfurana* Hw. (VI. 1). — *Semasia Metzneriana* TR. (VI. 1). — *Notocelia roborana* TR. (V. 20). — *Epiblema fulvana* STEPH. (VII. 22), *tripunctana* F. (VI. 20). — *Carpocapsa pomonella* L. (VII. 7; VIII. 8).

Hyponomeutidae. *Hyponomeuta padellus* Z. (VII. 30), *malinellus* Z. (VII. 15—30; VIII. 9).

Plutellidae. *Plutella maculipennis* CURT. (VIII. 13).

Gelechiidae. *Platyedra vilella* Z. (VIII. 7). — *Gelechia distinctella* Z. (VIII. 10). — *Brachmia trianulella* H. S. (X. 6). — *Oegoconia quadripuncta* Hw. (VII. 19). — *Endrosis lacteella* SCHIFF. (IX. 12, 20). — *Blastobasis phycidella* Z. (VII. 4, 7). — *Psecadia pusiella* ROEMER (VIII. 30), *bipunctella* F. (VII. 30). — *Depressaria propinquella* TR. (IV. 17), *Alstroemeriana* CL. (VIII. 8; IX. 6), *purpurea* Hw. — *Borkhausenia formosella* HB. (VIII. 5).

Elachistidae. *Heliodines Roesella* L. (VII. 10). — *Coleophora laripennella* ZETT. (VIII. 22), *clypeiferella* HOFFM. (VIII. 18).

Lyonetiidae. *Phyllocnistis saligna* Z. (X. 29).

Tineidae. *Lypusa maurella* F. (V. 17). — *Euplocamus anthracinalis* Sc. — *Tinea fuscipunctella* Hw. (VI. 20; IX. 6; X. 12), *parasitella* HB. (V. 17), *cloacella* Hw. (IX. 11, 23). — *Nemophora Swammerdammella* L. (IV. 22). — *Nemotois Pfeifferellus* HB. (VII. 28), *fasciellus* F. (VII. 17, ♂; VI. 23, ♀).

Adatok

Magyarország Coleoptera-faunájához.

Irta: MIHÓK OTTÓ.

Magyarország bogárfaunáját néhány új adattal gazdagíthatom, ezekkel a faunakatalógusban megállapított területről, tehát Magyarországon és társországainak (Horvát- és Szlavonországon) területéről

összesen 7632 fajt és fajváltozatot ismerünk, melyek 79 család és 1319 nemhez tartoznak.

Az alább felsorolt bogarak kivétel nélkül gyűjteményekben vannak meg.

Dytiscidae.

Agabus undulatus SCHRNK. ab. *interruptus* SCHILSKY — Budapest.

Staphylinidae.

Micropeplus fulvus ER. var. *Mariettii* DUV. — Herkulesfürdő.

Lathrobium punctatum ZETT. — Remez.

Leptacinus linearis GRAV. — Budapest (Aquincum).

Quedius coxalis KR. — Herkulesfürdő.

— *humeralis* STEPH. var. *fraternus* BERNH. — Herkulesfürdő.

Tachyporus solutus ER. var. *caucasicus* KOLEN. — Biharfüred.

Oligota flavicornis LAC. — Hosszúszó.

Atheta atramentaria GYLLH. — Biharfüred.

Silphidae.

Thanatophilus dispar HERBST. — Budapest.

Blitophaga opaca L. — Tátrafüred.¹

Hydrophilidae.

Hydrophilus sartus SEM. — Budapest.

Cantharidae.

Rhagonycha nigriceps WALTZ var. *atricapilla* KIESW. — Biharfüred.

Nitidulidae.

Meligethes aeneus SCOP. ab. *australis* KÜST. — Herkulesfürdő.

Cryptophagidae.

Cryptophagus scanicus L. ab. *patruelis* STRM. — Herkulesfürdő.

— *pallidus* STRM. — Herkulesfürdő.

¹ A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében meg van a sopron-megyeyi Lakompak-ról (KENDI gyűjtése), BRANCSIK pedig Trencsén vármegyéből is emliti. — Cs.

Erotylidae.

Dacne rufifrons F. var. *Reitteri* SCHILSKY — Herkulesfürdő.

Phalacridae.

Phalacrus fimetarius PAYK. m. *Doebneri* FLACH. — Isaszeg.

Lathridiidae.

Lathridius Bergrothi REITT. — Budapest, Trencsén.

Colydiidae.

Anommatus Reitteri GANGLB. — Herkulesfürdő.

Dryopidae.

Dryops griseus ER. — Lippa.

Helodidae.

Cyphon variabilis THUNBG. var. *nigriceps* KIESW. — Budapest.

Byrrhidae.

Byrrhus fasciatus FORST. ab. *inornatus* REITT. — Isaszeg.

Elateridae.

Agriotus ustulatus SCHALL. var. *flavicornis* PANZ. — Pilisi-hegy.

Hypnoidus dermestoides HERBST ab. *bipustulatus* SCHILSKY. — Biharfüred.

Drasterius bimaculatus ROSSI ab. *sexsignatus* BUYSS. — Kovácspatak.

Buprestidae.

Agrilus viridis L. var. *ater* F. — Pilisi-hegy.

Anthicidae.

Anthicus floralis L. var. *formicarius* GOEZE. — Hosszúszó.

Mordellidae.

Mordella bipunctata GERM. — Budapest.

— *aculeata* L. ab. *leucaspis* KÜST. — Isaszeg.

Anaspis varians MULS. ab. *collaris* MULS. — Herkulesfürdő.

Cerambycidae.

Clythus rhamni GERM. ab. *temesiensis* GERM. — Herkulesfürdő.

Chrysomelidae.

Cryptocephalus sericeus L. ab. *pratorum* SUFFR. — Budapest.

Phytodecta rufipes DFG. ab. *sexpunctata* FABR. — Budapest.

Chaetocnema semicoerulea KOCH ab. *saliceti* WEISE. — Hosszúszó.

Longitarsus fulgens FOUDR. — Herkulesfürdő.

Curculionidae.

Acalles turbatus BOH. — Herkulesfürdő.

Apion dispar GERM. — Hosszúszó.

Scarabaeidae.

Homaloplia erythroptera FRIV. var. *carbonaria* BLANCH. — Herkulesfürdő.

Rhizotrogus vernus GERM. var. *fraxinicola* HAGENB. — Budapest.

Új bogárnevek.

IRTA CSIKI ERNŐ.

Az új általános bogárkatalógus részére összeállítván a földke-rekségről eddig ismert Corylophidákat és Discolomidákat, több ket-tős nevet találtam, melyek közül ennél fogva az újabbakat meg kell változtatnom. Ezek a következők:

Corylophidae.

Sacium bifasciatum MATH. 1899 nec MOTSCH. 1858 = *Matthewsi* nov. nom.

Sacium collare LEA 1895 nec MATH. 1888 = *Leai* nov. nom.

Sacium ellipticum REITT. 1908 nec LEA 1895 = *africanum* nov. nom.

Sericoderus basalis Broun 1893 nec Sharp 1885, nec Reitt 1891 = *Brouni* nov. nom.

Sericoderus fulvicollis Broun 1893 nec REITT. 1877 = *scelandicus* nov. nom.

Sericoderus minutus LEA 1895 nec MATH. 1894 = *parvus* nov. nom.

Discolomidae.

Discoloma circulare Sharp 1899 nec Chevr. 1863 = *Sharpi* nov. nom.

Különfélék.

Az I. nemzetközi rovartani kongresszusról. A mint értesülünk az augusztus elején Brüsszelben összetülő kongresszus alkalmával 12 szakosztály fog megalakulni. Ezek a következők: 1. múzeológia, 2. gazdasági rovartan, 3. orvosi rovartan, 4. állatföldrajz, 5. bionómia és oekológia, 6. mimikry, 7. élettan és pszichológia, 8. őslénytan és származástan, 9. ontogenia, 10. boncztan, 11. nomenklatura és 12. rendszertan. Cs.

Új rovartani múzeum. A berlini német rovartani nemzeti múzeum legközelebb új hajlékot kap, a mennyiben az O. LEONHARD által adományozott tizezer márkából a Berlin melletti Dahlem-ben erre a célra alkalmas telket vásároltak. Cs.

A halálfejes pille eltérései. Az *Acherontia Atropos*-ban a legújabb időig egy olyan fajt ismertünk, melyet az aberrációktól megkíméltek. De lehetett is azután egy csomét leírni, így maga TURR könyvében 9 alakot nevez meg (*ab. imperfecta, conjuncta, extensa, suffusa, obsoleta, intermedia, virgata, variegata, flavescens*), ezekhez tartozik mint 10. a Honduras-ból (hamis termőhely!) leírt *Acherontia sculda* KIRBY. Nem régen azután CLOSS berlini lepkész az aberrációk számát még egygyel gyarapította, ő ugyanis elnevezett egy karinthiai példányt, melynek hátsó szárnyán felül a korongon levő fekete csík kettéosztott, alul ez a csík szélesebb és feketébb. CLOSS ezt az alakot *f. Charon*-nak nevezi. Cs.

Lycæna Icarus ab. biarcuata. A mezők kis kék pillangója eltéréseinek a száma is megnövekedett, amennyiben W. FRITSCH egy hallei nősténypéldányt, melynél az elülső szárnyok alsó oldalán levő ív kettős (az *ab. arcuata*-nál egyszerű) *ab. biarcuata*-nak nevezett el. Cs.

Magyar rovarászok külföldi utazása. FERNBACH GYULA magyar-kanizsai tanár február végén utazik Braziliába, Las Xavier-be (Colonia Jaguar, Rio Grande do Sul), ahol egy telepítvényes földije meghívására mintegy fél esztendőt kíván tölteni és a vidék rovarfaunáját összegyűjteni. — MEUSEL RÓBERT (Jánospuszta, u. p. Szokolya, Hont-megye) ismert gyűjtő és rovarkereskedő márciusban a Kaukázusba utazik, hol néhány hónapig fog rovarokat gyűjteni. Cs.

Irodalom.

F. Heikertinger: Diagnosen von Halticinen. (Verhandl. zool.-bot. Ges. Wien. LIX, 1909, p. [290]—[295]).

Szerző két új és egy kevésbé ismert levélbolha leírását nyújtja. A két új faj faunánkból való. A *Phyllotreta Ganglbaueri* főleg Her-

kulesfürdő környékén fordul elő, de szerző még Triest vidékéről és Herzegovínából (Pisino) is ismeri. Az új faj a *Ph. nigripes* FABR.-hoz hasonló, de annál nagyobb (2.2—3 mm.), teste domborúbb, felül erőteljesebben és durvábban pontozott, a fej pedig síma, nem pontozott. A másik faj a *Phyllostreta balcanica*, melyet szerzője görögországi, albániai, dalmáciai (Metkovic), herzegovínai (Mostar) és horvátországi (?) példányok alapján írt le. Ez a *Ph. atra* csoportjába tartozik, mely fajtól első négy világos csápize és részben sárga láb-szára és lábfeje következtében könnyen megkülönböztethető.

CSIKI.

*

Edm. Reitter: Helms Zoufali n. sp. Wiener Entom. Zeitg. XXIX, 1910, p. 36).

A boszniai Visegrádról való új faj leírása, mely a *H. Maugei*—*aenea* alakköréhez tartozik.

CSIKI.

*

Edm. Reitter: Über *Hister stercorarius* Hoffm. und *Götzelmanni* Bickh. nebst der Beschreibung einer neuen mit diesen verwandten Art. (Wiener Entom. Zeitg. XXIX, 1910, p. 37—38).

E folyóirat 1908. évi XV. kötetének 189. lapján szó volt arról, hogy BICKHARD *H. Götzelmanni* név alatt egy új sutabogarat írt le Horvátországból, melynek faji önállóságát később MÜLLER kétségbe vonta. Egy ebből kifolyólag támadt polémiát fejez be mintegy REITTER, aki a *H. Götzelmanni*-t szintén csak a *H. stercorarius* Hoffm. aberrációjának tartja.

CSIKI.

*

R. Formánek: Ein neuer *Otiorrhynchus* aus Siebenbürgen. (Entomolog. Blätter. VI, 1910, p. 17—18).

Szerző *Ot. Mazurac* név alatt egy új ormányos bogarat ír le a hunyadmegyei „Kimpulni nyag“ havasról, mely az *Ot. paucillus*-hoz nagyon hasonló, de előtora hosszabb, szemcséi erőteljesebbek és fénylők, a szárnyfedők sörtéi kétszer oly hosszúak, a ezombok bunkósan megvastagodottak és fogaeskával fegyverezettek, az elülső fog a legerősebb, széles és kéthegyű.

CSIKI.